

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра філософії та міжнародної комунікації

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан гуманітарно-педагогічного факультету

Інна САВИЦЬКА
2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри філософії
та міжнародної комунікації
Протокол № 13 від 16.05.2024 р.
Завідувач кафедри

Валентина КУЛЬТЕНКО

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Фізична культура і спорт»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант ОП,
Сава БРИНЗАК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Освітня програма Фізична культура і спорт

Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник: доцент кафедри філософії та міжнародної комунікації, кандидат
філософських наук, доцент, Олена ЛАУТА

Київ – 2024

Опис навчальної дисципліни «Філософія»

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Бакалавр
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Освітня програма	Фізична культура і спорт
Характеристика навчальної дисципліни заочної форм навчання	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Форма контролю	Екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1
Семестр	2
Лекційні заняття	30 год
Практичні, семінарські заняття	30 год.
Самостійна робота	60 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія» є розвиток у студентів інтересу до філософського осмислення дійсності, світового історико-культурного процесу, формування філософської культури мислення, пізнання світу та самих себе, навичок застосування філософської методології; формування у студентів цілісного розуміння філософсько-світоглядних проблем пов'язаних з фізичною культурою і спортом.

Завдання: запропонована програма має дати студентам цілісний виклад основних проблем філософії на рівні об'єктивного, ідеологічно незаангажованого сучасного бачення проблем, ознайомити студентів із наявними філософсько-науковими концепціями в їх поліфонічному і плюралістичному звучанні, яке допомагає альтернативному сприйняттю і осмисленню буття, уточнити місце філософії спорту у системі філософії та «спортивної науки» і дати уявлення про філософію спорту як галузь філософського знання, її специфіку та місце у загальній структурі філософії; виробити розуміння проблем виникнення і суті фізичної культури і спорту у сучасній філософській теорії; розкрити філософсько-антропологічні основи фізичної культури і спорту; сформувані розуміння етичних проблем, які існують у спорті; показати зміни, що відбуваються у спорті та спортивній діяльності, детерміновані сучасною соціокультурною ситуацією; навчити студентів замислюватися над процесами, які

відбуваються у сучасному спорті та проблематизувати існуючі явища у сфері фізичної культури і спорту.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері фізичної культури і спорту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів наук з фізичного виховання і спорту, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

спеціальні компетентності (СК)

СК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.

СК 6. Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.

ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.

ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

2. Програма та структура навчальної дисципліни «Філософія» для:

- повного терміну денної форми навчання здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	тижні	усього	лекції	семінарські заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Історія світової філософії					
Тема 1. Сутність філософії. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	1	8	1	1	4
Тема 2. Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай	2	8	1	1	4
Тема 3. Філософія Середньовіччя та Відродження	3	7	1	-	4
Тема 4. Західноєвропейська філософія Нового часу	4	7	-	1	4
Тема 5. Німецька класична філософія	5	7	1	-	4

Тема 6. Некласична філософія 19-21 ст.	6	7	1	-	4
Тема 7. Українська філософія	7	8	1	1	4
Разом за змістовим модулем 1	52		6	4	28
Змістовий модуль 2. Онтологія. Гносеологія					
Тема 8. Онтологія. Буття людини в фізичній культурі та спорті	8	8	1	1	4
Тема 9. Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	9	8	1	1	4
Тема 10. Теорія пізнання. Фізична культура і спорт як об'єкт філософського пізнання	10	8	1	1	4
Тема 11. Наукове пізнання. Методологія пізнання спорту.	11	8	1	1	4
Разом за змістовим модулем 2	32		4	4	16
Змістовий модуль 3. Буття людини в соціумі, фізичній культурі та спорті					
Тема 12. Філософія спорту як галузь філософського знання.	12	9	2	1	4
Тема 13. Соціальна філософія: основні підходи до розуміння суспільства.	13	8	1	1	4
Тема 14. Філософська антропологія. Спортивна культура.	14	9	2	1	4
Тема 15. Мораль та цінності у житті людини та спорті.	15	10	2	2	4
Разом за змістовим модулем 3	36		7	5	16
Усього годин	120		30	30	60

3. Теми семінарських занять з курсу «Філософія»

№ з/п	Тема	Години
1.	Філософська пропедевтика. Сучасне світорозуміння як основа життєвої активності	2
2.	Філософія Давнього світу.	2
3.	Філософія доби Середньовіччя та Відродження.	2
4.	Філософія Нового часу і доби Просвітництва.	2
5.	Німецька класична філософія	2
6.	Сучасна філософія XIX-XXI ст.	2
7.	Українська філософія.	2
8.	Філософське вчення про буття	2
9.	Свідомість як фундаментальна категорія філософії.	2
10.	Гносеологія. Теорія пізнання.	2
11.	Наукове пізнання.	2
12.	Філософія спорту	2
13.	Проблеми соціальної філософії. Філософський аналіз суспільства	2
14.	Особистість як предмет дослідження філософії, культури і спорту	2
15.	Мораль та цінності в бутті людини та у спорті	2
	Разом	30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Фізкультурно-спортивний світогляд в дискурсі категорії здоров'я та життєдіяльності.	4
2.	Філософія Давнього світу. Греція, Індія та Китай Спорт, фізична культура і філософія Античного світу.	4
3.	Філософія Відродження. Розвиток культури, науки та мистецтва епохи Відродження	4
4.	Панорама соціокультурних та духовних процесів у Європі Нового часу та особливості розвитку філософії. Філософія Просвітництва про місце і роль людини у світі.	4
5.	Німецька класична філософія	4
6.	Некласична філософія ХІХ-ХХІ ст. Зміна парадигми філософського мислення у ХІХ – на поч. ХХ ст. Поняття класичної та некласичної філософії.	4
7.	Українська філософія	4
8.	Буття як основна філософська категорія. Біологічні основи буття. Проблема буття. буття людини в світі. Рух як основа здорового буття людини.	4
9.	Питання свідомості у філософії. Свідомість як філософська проблема. Свідомий вибір здорового способу життя. Поняття самосвідомості.	4
10.	Гносеологія. Пізнавальна активність людини. Спорт – як об'єкт дослідження людського пізнання.	4
11.	Наукове пізнання. Розвиток сучасної науки. Нові наукові парадигми світобудови.	4
12.	Філософія спорту як субстанційна основа розвитку особистості. Філософський зміст категорії "спорт". Спортософія: проблеми становлення і перспективи розвитку. Тіло як центральна категорія філософії спорту і здорового способу життя. Спорт і політика. Філософія олімпізму.	4
13.	Суспільство як об'єкт пізнання. Предмет і функції соціальної філософії. Комунікація: суть та значення у процесі становлення суспільства. Спорт як соціокультурний феномен.	4
14.	Вчення про людину. Людина як особливий рід сушого. Гра як буттєвий спосіб людського існування. Сортивна гра. Фізична культура як фактор формування здорового способу життя особистості.	4
15.	Етика як філософське вчення про мораль. Професійна етика в галузях фізичної культури і спорту. Концепт Fair Play як аксіологічний пріоритет спортивної діяльності. Естетичне сприйняття тілесності та рухової діяльності. Краса і спорт: проблеми стандарту, критерії. Аксіологія як філософське вчення про цінності. Моральний вибір та ціннісні орієнтації людини. Проблема агресії в сучасному спорті: стратегії упередження і мінімізації. Проблеми виживання людства: стратегії майбутнього.	4
	Разом	60

5. Засоби діагностики результатів навчання

- екзамен;
- тематичні тести;
- модульні тести.

6. Методи навчання.

Під час викладання курсу передбачено використання методики проблемного навчання, технології дистанційного навчання та модульно-рейтингова системи навчання.

- словесний метод (лекція, дискусія, розповідь-пояснення, співбесіда);
- практичний метод: студенти одержують знання й уміння, виконуючи практичні дії на семінарських заняттях;
- наочний метод: джерелом знань є спостережувані предмети, явища, наочні приклади (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані);
- самостійна робота (виконання завдань).

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне, або письмове опитування;
- модульне тестування;
- есе;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України.

Таблиця 1

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації $R_{\text{ат}}$ (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4393>
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронном у вигляді)
- підручники, навчальні посібники:

1. Васянович Г. Філософія : навч. посіб. Львів : Норма, 2019. 210 с.
2. Гейко С.М., Горбатюк Т.В., Лаута О.Д. та ін. Людина, суспільство, держава у філософському дискурсі: історія та сучасність : монографія. К.: «Міленіум», 2019. 378 с.
3. Губерський Л., Андрущенко В., Михальченко М. Культура. Ідеологія. Особистість:

Методолого-світоглядний аналіз. К.: Знання України, 2022. 580 с.

4. Історія філософії. Античність та Середньовіччя. За ред. Умберто Еко та Рікардо Федріги. Харків: Фоліо, 2021.
 5. Причепій Є. М. Філософія : посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2021. - 575 с.
 6. Філософія. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. К.: Либідь, 2019.
 7. Філософія: терміни і поняття: Навчальний енциклопедичний словник. Під редакцією В.Л. Петрушенка. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 506 с.
 8. Фюрст М., Тринкс Ю. Філософія. Вид-во Дух і літера, 2023.
 - методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;
- Лаута О.Д. «Філософія» для студентів НУБіП України з усіх спеціальностей ОС «Бакалавр». К.: Видавничий центр НУБіП України, 2020. - 71 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Кримський С. Б., Павленко Ю. В. Цивілізаційний розвиток людства. Київ : Фенікс, 2007. 316 с.
2. Костенко Н.В. Цінності та символи масової комунікації. К.: Наукова думка, 2013. 132 с.
3. Предмет і проблематика філософії / за заг. ред М.А.Скринника, З.Е.Скринник. Львів, 2021. С. 336-338.
4. Лаута О.Д Руйнація національної ідентичності українського народу з боку росії: філософський вимір: Збірник матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. «Відносини між Україною і НАТО на сучасному етапі: досягнення та виклики». Київ, 2 червня 2022. С. 209-211.
5. Лаута О.Д. Глобалізація як соціально-філософська проблема. Суспільні науки: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі : матеріали міжн. науково-практичної конференції, м. Одеса, 2020. С. 50-54.